

L'Onze de Setembre, diada que...

Així com, quan l'antecedent d'un pronom relatiu és tota una oració, aquest antecedent, reduït a un substantiu de valor genèric —generalment «cosa», i també «fet, cas, circumstància», etc.—, es trasllada a l'oració subordinada en què forma, amb el terme relatiu «que», les locucions relatives «cosa que, fet que, cas que», etc. (que constitueixen els anomenats relatius neutres), quan l'antecedent és un nom o un grup nominal també és susceptible de repetir-lo o representar-lo per mitjà d'un terme equivalent, de valor genèric, dins l'oració subordinada relativa, si és que es tracta d'una relativa explicativa. (De fet, les oracions relatives que tenen tota una oració com a antecedent són sempre relatives explicatives.) S'originen aleshores unes combinacions relatives anàlogues i fins i tot idèntiques a les que hem indicat, és a dir, a les que representen el relatiu neutre: «*Vam anar a passejar per un jardí molt bonic, jardí que és l'escenari d'una novel·la famosa*». Com veiem, si bé l'antecedent és representat en la combinació relativa pel mateix substantiu que en la principal, hi figura nu, desproveït de determinatius i complements, cosa que permet de dir que és un terme més genèric.

Aquestes combinacions relatives tenen especial aplicació quan l'antecedent és un nom propi: personal, geogràfic, d'una institució,

d'un vaixell, d'una obra literària, etc.: «*Havia fet investigacions sobre Nostradamus, personatge que l'apassionava; Vam ariar a parar a la Valleta, llogaret que cau una mica lluny; Vam parlar de l'Onze de Setembre, diada que commemorem des de fa molts anys*».

Poden constituir, aleshores, un mitjà per a determinar o precisar la natura de l'antecedent: «*Va dissertar llargament sobre »Pilar Prim", novel·la que alguns no coneixien*». Naturalment, aquestes combinacions no són únicament possibles amb el relatiu «que», sinó amb tots els altres relatius, «qui, que, el quab» i «on», els dos primers sempre precedits d'una preposició; «*Ens va parlar de Pere Miquel Carbonell, personatge de qui no sabíem gran cosa; Tenia ganes de tornar a la Noguera, comarca on havia estiujeat de petit*».

L'ús de l'antecedent o d'un mot equivalent combinat amb el relatiu té sovint un valor estilístic. Però cal plantejar-se si en alguns casos l'estil no demana més aviat de prescindir-ne. Llegim: «*Es va traslladar a Nova York, ciutat en la qual va viure més de vint anys*». Segurament seria estilísticament preferible «*Es va traslladar a Nova York, on va viure més de vint anys*».